

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
plašajo se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1. stop. peti-vrata
malih oglasov po 1:30
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po preizku

Polom antiklerikalizma

Pariz, 23. februarja.

Da je lateranski pakt eden največjih dogodkov krščanske ere, pa tudi ogromnega pomena v svetu duhovnih vrednot sploh, nihče ne taji, čeprav bi kdo hotel to prikriti. Posebno močno pa se to čuti v Franciji, »najstarejši hčerki katoliške cerkve«, kakor ji pravijo.

Kar tiče francoske katoličane, ki so zavestno in v polnem pomenu besede katoličani, se seveda radujejo s celim katoliškim svetom. Njim je, kar se je zgodilo v Rimu, največje zadoščenje za vse, kar so morali zaradi svoje zvestobe do cerkve in papeža od svobodomiselnih pretrpeti.

Ostalo javno mnenje je razdeljeno: svobodomiselnost levičarje je vsa izven sebe, zmerni liberalci, vladinovi in nacionalistični desničarji pa berejo fanatikom »svobodne misli« pošteno levite, ker so oni krivi, če je Italija, vrnivši papežu svobodo, pridobila v svetu na ugledu v kvar Francije.

Herriot, Blum, Bertrand s svojim časopisem »Quotidien«, »Ere nouvelles«, »Oeuvre«, »Populaire«, so bili v začetku nekoliko konsternirani nad nenadnim dogodkom, ki so ga mislili in želeli še daleč od dejstva. Toda kmalu so se zavedli svoje težke pozicije, še bolj po zaslugi drugega časopisa kot sami, spoznali, da so doživeli težek poraz in zatrobili alarm proti »klerikalnemu zmaj«. Papež da se je zvezal s fašizmom, sploh se je storil komplet proti svobodomiselnosti in v nevarnosti so vsi sadovi velike revolucije: laizacija itd., itd. To treba masam dopovedati in jih znova dvigniti v boj proti redovnikom in cerkvam. Prvi korak so storili že poslanci, ki so prve dni po paktu zavrgli v komisiji sedanjo že itak poslabšano redakcijo členov 70 in 71, ki govore o redovniških združenjih in njih osnovnih pravicah.

Najbolj merodajni in ugledni francoski listi, Journal de Débats, Echo de Paris, Victoire, Liberté, Croix, pa se posmejujejo kartelistom (levičarskim strankam) in žigosajo njih protiversko, državi škodljivo politiko. Alzaški problem je nastal radi protiverske politike Herriota; njegova politika od l. 1924. dalje je Francijo v vsakem pogledu slabila; njihove intrige in divjaška opozicija proti sedanji vladi so jih popolnoma diskreditirale. Z umetno gonjo proti papežu bi radi dobili nazaj popularnost, toda v odgovor dobivajo le krepke zaušnice.

»Ali je Italija kriva«, tako odgovarja kartelističnemu časopisu »Victoire«, »da smo pustili vendar svojo odliko (da smo katoliška država)? Kriv je strastni antiklerikalizem, laicizem in politično vodstvo svobodomiselnosti, ki nas je tako daleč pripeljalo. Ali se bodo vsaj sedaj izmordirali? Journal de Débats pravi, da ne.« O celi zadevi ne razumejo absolutno ničesar in vodijo še naprej tisto skrajno malenkostno politiko, ki nas je stala že izgubo polovice ugleda na svetu. Ko je Benedikt XV. naznanil svojo izvolitev, so se v min. svetu pripravili zaradi oblike, v kateri naj odgovore papežu. In so zmagali pristaši »minimuma kurtuazije«. Branili so se poslali zastopnika v Vatikan, pa nas je moral zastopati Anglež! Zahvalnega Te Deuma po vojski se Clemenceau na višku slave ni upal udeležiti, udeležili so se ga pa vsi diplomati in japonski poslanik — budist. Take in podobne vzglede neplodne protiverske politike navajajo listi zmernega meščanstva. »Metode prejšnjih časov so jim dobre še danes,« piše »Ami du Peuple«, »čas pa hiti ne vzdržno mimo nas. Medtem ko se je Mussolini pet let tiho prizadeval za spravo s sveto Stolicjo — videl je v tem garancijo za red in napredek — nam razdirajo svobodomiselnost moralno in red. Medtem ko vse države, tudi nekatoliške, hitijo sklepati konkordate, da postavijo versko-moralno bazo za svoj obstoj, pri nas noče nehati brezsmiselna protiverska gonja, ki žene državo v anarhijo. Medtem, ko je Mussolini uvidel da ne bo rešil problema narodnega prirastka brez versko-moralnih pripomočkov, se naša Francija usodno depopularizira in rasteta materializem in neomaltuzianizem. Cerkev kot velika šola avtoritete, discipline in tradicije je postala spet velemoč, mi pa se v donkišotkem boju zoper njo smešimo. Kaj mar našim svobodomiselnim nazadnjakom (arrièrres) za ugled države, ki bi morali biti prvi zakon, oni ne vidijo drugega kot črno nevarnost.«

»Tamps« sam odgovarja proti očitku, češ, da je papež sklenil alianso s fašizmom, medtem ko mu je v resnici šlo absolutno samo za interese katolicizma. V resnici se je samo opustil okov in kakor se je prej pogajal z drugimi državami, tako sedaj z Italijo, hoteč vedno dati Cezariu, kar je Cezarjevega.

»Borili ste se proti papeštvu,« nadaljuje

Pirotska konferenca otvorjena

Pozdravni govori delegatov — Komunike o prvi seji

Pirot, 25. febr. (Tel. Slov.) Dopoldne se je ob 11 otvorila prva konferenca naše in bolgarske delegacije v dvorani pirotske občine. O konferenci se je izdalo to-le poročilo:

»Danes, 25. febr. sta se ob 11 sestali bolgarska in jugoslovanska delegacija mešane komisije v svečani dvorani mestne občine. Predsednik delegacije SHS je pozdravil člane bolgarske delegacije z željo, da bi se zadovoljivo uredila vsa vprašanja, ki jih ima mešana komisija urediti. Predsednik bolgarske delegacije se je zahvalil ter prav tako izrazil upanje, da bo delo komisije uspelo. Ko se je ugotovil dnevni red za prihodnjo sejo, ki bo jutri ob 10 dopoldne, se je seja ob 12 zaključila. Pirotska občina je na čast bolgarske delegacije priredila svečan banket. Nato so si delegatje ogledali Pirot.«

Pariz, 25. febr. (Tel. Slov.) Na izjavljajo bolgarskega zunanjega ministra Burova

Velika nemška intriga proti miru

Objava vojne pogodbe med Francijo in Belgijo v potvorjeni obliki - Za stvarjo tiče nemški krogi, ki rujejo proti miru - Veliko razburjenje na Holandskem

Bruselj, 25. febr. (Tel. Slov.) »Utrechter Tagblatt« in za njim drugi nizozem. listi so objavili kot veliko senzacijsko vest o neki tajni pogodbi, ki baje obstoja med Francijo in Belgijo. (Po tej pogodbi sta se Francija in Belgija baje obvezali, da bosta vedno skupno nastopali v slučaju kakih konfliktov z Nemčijo, Holandsko, Italijo in Španijo. Pogodba določa, da da Francija v slučaju konflikta z eno izmed omenjenih držav Belgiji na razpolago najmanj 1.200.000 vojakov, Belgija pa Franciji 600.000. Nobena izmed pogodbenic ne bo sklepala separatnega mira. Listi sodijo, da je pogodba v prvi vrsti naperjena proti Nemčiji in proti Italiji. Pogodba je sklenjena zaenkrat za dobo petindvajset let in se avtomatično podaljša, če bi v zadnjem letu ne bila odpovedana.) Belgijski zunanji ministru objavlja komunike, v katerem se označuje besedilo, ki ga je objavil »Utrechter Tagblatt«, kot nerodna potvorba. Med Francijo in Belgijo obstoja davno znana vojaška konvencija, ki pa se tiče edinele slučaja, če bi Nemčija ne-izzvana napadla. Vest ima edini namen, da moti odnose med Holandijo in Belgijo.

Pariz, 25. febr. (Tel. Slov.) »Petit Parisien« izjavlja, da je pooblaščen s pristojnega mesta izjaviti, da je dokument, ki ga je objavil »Utrechter Tagblatt«, ponarejen. Francija in Belgija nista imeli nobenega interesa. Skleniti tako pogodbo, posebno ker bi locarnska pogodba avtomatično zagotovila pri vsakem nemškem napadu ob Renu Franciji in Belgiji pomoč Anglije in Italije. Quai d'Orsay označuje dokument za enostavno potvorbo.

Seja Velikega sveta

Rim, 25. februarja. (Tel. Slov.) Danes se je sestel veliki fašistovski svet (Gran consiglio). To je prva seja velikega sveta, odkar je le-ta po novem zakonu uvrščen med ustavne činitele države. Dnevni red je bil izredno važen. Mussolini je poročal o notranji in zunanji politiki Italije, glavna točka pa je bilo poročilo šefa vlade o paktu s Sveto Stolicjo, ki je bilo sprejeto z velikim navdušenjem. Glavni tajnik fašistovske stranke Turati je podal poročilo o položaju stranke. Sklenil se je program za proslavo X. letnice fašistov-

list, »ono je zraslo v največjo moralno silo; iskali ste izolacijo od Rima, našli ste anarhijo in nemoralno; rešitev rimskega vprašanja hoteč ignorirati, zapomnite si, da je to jasno historično dejstvo; grozite, vse vaše grožnje bodo doživele enak poraz. Pomnite pa, da pogubljate Francijo.«

Kdor pozna Francoze, ki gotovo spadajo med narode, ki najbolj ljubijo svojo domovino, bo razumel razpoloženje, ki ga razodevajo gornje vrstice, razumel tudi njih klac: zapustimo vendar že politiko kratkovidnosti, ki smo jo tako drago plačali. Bodimo skupno tam, kjer zahteva interes Francije in njen vsestranski ugled nam mora biti prvo pravilo. Mussolini je imel izbirati med svobodomiselnostjo in Cerkvijo; prvo vodi v dekadenco in destruktijo, prijateljstvo s katoliško cerkvijo pa je podlaga za moralni prepoved, ki ga Francija tako potrebuje, in pa za materijalni in socialni napredek.

—do.

objavlja »Tamps« daljši članek o bolgarsko-jugoslovanskih odnosih. List izraža nado, da se bo ojačilo zaupanje v sedanji položaj na Balkanu, ker doslej se je vedno bilo bati resnega položaja na Balkanu radi bolgarsko-jugoslovanskih odnosov. Zaradi svojega poraza ogorčeni Bolgari so bili vedno lahko pridobiti za cilje neke druge države; ki igra na Balkanu veliko vlogo. Vsekakor pa Bolgarom najnavadnejša previdnost priporoča, biti s svojimi sosedi v dobrih odnosih. Belgrajska vlada je pred kratkim očistila ostre varnostne odredbe zaradi macedonskih nemirov. Da je dala belgrajska vlada prvo pobudo za ublažitev napetosti v macedonskem vprašanju, dokazuje njeno dobro voljo. To zbližanje je lahko začetek popolnoma nove politike na bližnjem evropskem vzhodu.

Bruselj, 25. febr. (Tel. Slov.) Flamski poslanec Caupelaert bo jutri vložil na vlado interpelacijo. Belgijski listi to poročilo ne omenjajo. Vesti o krizi kabineta so zaenkrat vsekakor prezigodnje. Nobena stranka, razen Flamcev, tudi socialisti ne, ne bi poskušala vreči vlado s programom, ki bi bil naperjen proti obrambi države.

Pariz, 25. febr. (Tel. Slov.) Objava potvorenje pogodbe med Francijo in Belgijo je nemški manevar, ki ima namen kompromitirati ne samo holandsko-belgijske, temveč tudi francosko-nemške in francosko-španske odnose ter razmerje z Italijo.

Haag, 25. febr. (Tel. Slov.) O notranjepolitičnih motivih objave belgijsko-francoske pogodbe doznava Vaš dopisnik: Listine o pogodbi je izročil »Utrechter Tagblattu« voditelj flamske stranke v Belgiji, da bi se flamskemu prebivalstvu dokazalo, kako usodno je oficierna Belgija svojo zunanjo politiko zvezala s francosko politiko. Volitve v Belgiji in na Holandskem se bodo najbrže vršile pod vplivom te objave. V Belgiji pričakujejo flamski aktivisti radi tega velike volivne uspehe. Na Holandskem pa upajo meščanske stranke in kalvinisti, da bodo mogle vplivati z ozirom na belgijsko nevarnost na to, da bodo dosegle večje oboroževanje Holandske. Javno mnenje v Holandiji je vsled objave pogodbe zelo razburkano in zahteva pojasnil od Pariza in Bruslja.

Belgrajske vesti

Belgrad, 25. febr.

Drž. sodišče prične poslovati v marcu. Državno sodišče za hudo delstva po zakonu o zaščiti države je dosedaj prejelo okrog 700 slučajev. Radi kraljeve amnestije od 6. febr. je 500 slučajev brezpredmetnih. Ostane še 200 slučajev. Državni preiskovalni sodnik in državni pravdnik predložujeta akte, ki se bodo obravnavali. Razprave se bodo pričele v marcu.

Obč. državljskega zakonika še ne bo. Kakor smo zvedeli, do obč. državljskega zakonika še dolgo ne bo prišlo. Dosedaj je pripravljen ta-le materijal: Stvarno obveznostno, dedno in zastavno pravo, glede občega dela so nesoglasja. Vesti nekaterih časopisov, da bo obč. državljski zakonik v kratkem sprejet, niso resnične.

Zakonski načrt o vinu. Kmetijsko ministarstvo je izdelalo zakonski načrt o vinu, ki je sličen zakonom v drugih državah, zlasti v Franciji in Italiji, ter zakonu za Bosno in Hercegovino iz l. 1908. Zakon ima precej stroge ukrepe za pobijanje potvarjanja in razširjanja pokvarjenega vina. V zaščito jemlje vinogradnike. Urejuje izvoz in uvoz vina.

Predlog preosnove carinskega postopanja. Spediterji so predložili glavnemu carinskemu ravnateljstvu načrt preosnove carinskega postopanja. Načrt določa odpravo carinskega posredovanja. Dalje zahtevajo, da se določbe o odgovornosti obmejnih postaj poostrijo. Šefi obmejnih carinskih uradov naj bodo odgovorni za vse slučaje. Država naj prevzame odgovornost za vso škodo carinskega postopanja. Ker so carinske težave odvrnile mnogo mednarodnega prometa, se pričakuje, da bodo zahteve sprejete.

Zakonski načrt o zaščiti naše lesne industrije. Gozd. ministarstvo je izdelalo načrt o zaščiti domače lesne industrije. Ministarstvo ga bo poslalo gozdarskim odborom, nato pa ga bo poslalo stalnemu zakonodajnemu svetu. Mala lesna podjetja, ki delajo z domačim kapitalom, bodo dobivala potreben les od države brez licitacije. S tem se hoče doseči rentabilnost obratovanja malih lesnih podjetij.

Prosvetno ministarstvo je izdelalo načrt o srednjem šolstvu. Načrt o pouku v zakonu ni obsežen, marveč se bo učni načrt izdal v posebni naredbi.

Prometno ministarstvo je izdalo odredbo na vsa oblastna ravnanjstva, da vse zaostale kakor tudi nove pošiljke moke in žita, namenjene v Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, čim hitreje in pred vsemi drugimi odpošljejo. Za take pošiljke je treba uporabljati za dostavo vozove.

V kmetijskem ministarstvu se pripravlja, da bi se natančno precenilo žito za l. 1928. Čujemo, da se je cenitev izvršila previsoko, in sicer za 10.000 do 20.000 vagonov preveč.

Promet je na vseh železnicah skoraj že normalen. Le na proгах okrog Ohrida in na nekaterih delih liške proge se še ni vzpostavil promet. V Bosni sta med Brodom in Sarajevom dva plazova zasula progo. Vendar se je po kratkem prekinjenju promet zopet vzpostavil.

Krompir bo treba uvažati. V Sloveniji je za krompir in repo velika stiska, ker je zemlja zamrznila. Enake težave so zadele tudi Avstrijo in Češkoslovaško. Računa se, da bo treba v našo državo uvoziti mnogo krompirja, ki bo v ceni poskočil za 50 odstotkov.

Zagrebske vesti

Zagreb, 25. febr.

Nov tednik »Novo Vreme« je te dni pričel izhajati v Zagrebu. V svoji prvi številki poroča, da bo po vsej verjetnosti v kratkem pričel izhajati kot dnevnik. List urejuje bivši radičevac Širotič. Prej je bil urednik »Narodnega vala«. List zastopa tezo današnjega režima.

Seja zagrebskega občinskega sveta bi se imela vršiti v sredo. Ker pa so nekateri občinski svetniki zadržani, se je preložila na četrtek. Vprašanje spopolnitve zagrebskega občinskega sveta se še ni uredilo. Ne ve se še, kdo pride na mesta odstopivših svetnikov. Naknadno je odstopil občinski svetnik Majer.

Sava je pričela naraščati. Vendar ne narašča tako naglo, da bi se bilo bati kake nevarnosti. Narasla je za 50 cm nad normalo.

Zofija Horvatić, vdova železničarja, je bila nocoj med Otokom in Sv. Klaro pri Zagrebu na strašen način umorjena. Neznani morilec ji je prekal lobanjo.

Pritožba madžarske stranke proti razpustu

Vodstvo razpuščene madžarske stranke v Vojvodini se je pritožilo proti razpustu stranke s strani velikega župana bačke oblasti na notranje ministarstvo. Pritožbo utemeljuje s tem, da ni bila njih madžarska stranka zastopnica kakega plemena, temveč celega naroda in da se zato razpust stranke ne more utemeljevati po členu 3. zakona o zaščiti države. Zato naj ministarstvo akt o razpustu stranke uniči in dovoli stranki nadaljnje delovanje.

Mironescu v Varšavi

Varšava, 25. febr. (Tel. Slov.) Romunski zunanji minister Mironescu je včeraj dospel v Varšavo. Sprejeli so ga zunanji minister Zaleski in drugi poljski dostojanstveniki.

Dunajska vremenska napoved: Po kratkem trajanju toplega vremena je pričakovati zopet mraz z novim snegom.

Ivan Hribar:

Uradniško vprašanje

Veliki smoter, ki si ga je postavil naš narodni Kralj, da reši državo neznošnih in pogubnih posledic izrodilnega parlamentarizma ter jej pridojbi v svetu ugleda in kredita, je mogoče doseči le s temeljitim zboljšanjem državne uprave. Le-ta se bo zboljšala le tedaj, če si ustvarimo upravni aparat, ki bo funkcioniral pravično, točno in vestno. Ta aparat pa ne sme biti odvisen od političnih strank. On mora biti stalen, kakor so stalni sodniki, ker le kontinuiteta ustvarja smotnostno upravo.

V politično prepričanje upravnih uradnikov se seveda ne sme posegati, v kolikor se giblje v mejah zakonov; toda v službi ga ne smejo nikdar uveljavljati. Njihova naloga mora biti, da povsem neustrahovano in nasproti vsem državljanom enako vrše zakone, ker le taka uprava ustvarja pravno sigurnost, ki je glavni predpogoj za medsebojno zaupanje in ki edino more vesti k zadovoljnosti in blaginji in tema dvema najmočnejšima stebroma državne zgradbe. Zato je po mojem mnenju potrebna revizija uradniškega zakona v tem smislu, da se določijo najstrožje kazni za vsako zlorabo urada in službe.

Pa še nekaj drugega, kar prijatelji dela in reda z veliko skrbjo opazajo da se je razpaslo ponekod jako bohotno v naši državni upravi, je treba z vso energijo in skrajno brezobzirnostjo odpraviti. Na mesto komoditete, ki se nevarno uveljavlja v mnogih uradih in je lastna zlasti nekaterim višjim uradnikom, ki bi imeli dajati svojemu podrejenemu oseboj dober vzgled, mora stopiti marljivost, mesto površnosti vestnost, mesto počasnosti ekapeditivnost.

Vse to ima država pravico in dolžnost tirjati od svojega uradništva in bo — ako svojo nalogo prav umeva in hoče, da bo kedaj dobro urejena — tudi res zahtevala. Nasproti temu pa ima tudi najmočnejšo dolžnost, da svoje uradnike plača tako, da jim bo mogoče pošteno važnosti služni in ugledu države primerno živeti, za svoje rodne skrbeti in starosti brez bojznosti gledati v obraz.

V tem je po mojem prepričanju punctum saliens vsega uradniškega vprašanja. S tem je pa tudi že obeleženo stališče katero morem — in kot praktik, ki je dvajset let stal na čelu javnih upravnih uradov — in moram zavzeti. Stalnost državnih uradnikov je predpogoj dobre uprave, je edino poročilo za red, ki mora ali pa bi vsaj moral v njej vedno vladati. Moja opreka z navedenim dr. A. Gosarja je torej jasna. To, kar on priporoča, bi ne vedlo k redu in ne bi zboljšalo uprave, ampak bi jo prav nevarno poslabšalo. Premikanje državnega uradništva po njegovi teoriji, bi bilo — naj se ta primera ne šteje v zlo — nekam podobno preseljevanju ciganskih družin, ki imajo danes svoje šotarišče tu, jutri tam. Državnemu uradniku je treba za vsajem njegove dolžnosti neke podgotovitve, ki si jo zamore pridobiti šele z daljšo prakso in h kateri spada tudi poznavanje zakonov, ki so za določno panogo uprave merodajni. Ako bi bil torej po dr. Gosarjevem primoran boriti se za svoje službeno napredovanje s konkurenco z uradniki drugih strok državne uprave, bi si moral prisvojiti usposobljenost tudi za te stroke in seveda tudi dobro poznavanje dotičnih zakonov. Ne rečem, da bi se med številnim državnim uradništvom ne našel kdo, ki bi bil tako genijalen, ali vsaj izredno nadarjen, da bi bil tudi temu kos. Večina uradnikov pa je nadarjenosti ne bo imela. — Treba je pa tudi pomisliti, da mora trpeti uprava, ako bodo uradniki, mesto da se posvečujejo le njej, vedno imeli na mislih, kakšne nove usposobitve bi jim bilo potrebna, da ne obsede pozabljeni na istem službenem mestu.

Se slabše bi kajpada bilo, ko bi se — kakor si tega dr. A. Gosar želi — državni uradniki vrgli v prosto tekmovalstvo s privatnimi nameščenci ter bi za starost bili preskrbljeni na tak način, kakor se skrbi za le-te. Državna služba je vendar nekaj povsem drugačnega od privatnih služb. V poslednjih vlada namreč konkurenčni moment služboda-jačev med sabo silno veliko vlogo in se službeni uspehi uradnikov dajo za njihove gospodarje izraziti v denarni vrednosti. Pri državnih službah je to izključeno.

In končno bi nestalnost državnega uradništva, ko bi se stvari uravnale po dr. A. Gosarjevi teoriji, spravila to uradništvo ob ves ugled, katerega mu stalnost brez dvojbe da.

Za stalnost državnega uradništva se je vrgel z dr. A. Gosarjem spretno v boj Fran Erjavec. Vsi njegovi razlogi za stalnost so tehtni. Ne morem se pa zadosti načuditi njegovemu mnenju, da »uradniško vprašanje se ni zrelo, da bi ga začeli reševati. Po mojem mnenju ni samo zrelo, temveč je njegova rešitev zelo nujna, ker je v najtesnejši zvezi z dalekovidnimi načrti Njegovoga Velikanstva Kralja, ki hoče imeti espeditivno in pošteno upravo. Pri dosedanjih, na postranskih zaslužkih slonečih praktikah v nekaterih državnih uradih je to nemogoče. Ako zdravnik ve, da rakrana ugonablja ves organizem, ne bo čakal, temveč jo bo brez odlašanja izžgal. Tako je treba storiti tudi tukaj. Gospodu Erjavcu je cela kopica neresenih spisov v nekaterih osrednjih uradih dokaz za to, da je menda še premalo in ne preveč uradnikov v njih. Za Boga! Ali je on sam tujec v Jeruzalemu? Razlog za zastale rešitve je vendar iskati čisto v nečem drugem! Državni uradniki morajo namreč vedeti, da hodijo v pisarne reševati agende in ne pit turško kavo, čit časnik in debatirati o dnevnih dogodkih in o politiki. Sedanja vlada je to na srečo že spoznala in je prepovedala srečanje kave v pisarnah. Upam, da se ne bo zadovoljila s tem, temveč, da upelje tudi kontrolo nad reševanjem spisov. In to ni tako težko. Vsi načelniki uradov naj bi v posebne knjižice zapisovali spise, ki se posameznim uradnikom pridele v rešitev in zaukazano naj bi bilo, da morajo po teh knjižicah vsak teden enkrat kontrolirati, kaj je bilo

Čehi in konferenca Male antante

Praga, 25. febr. (Tel. Slov.) Na nekem zborovanju je izjavil češkoslovaški poljedelski minister dr. Srdinik, da je predpogoj za gospodarsko sodelovanje držav Male antante njihova gospodarska integriteta. Ta pripomba kaže, da imamo češkoslovaški agrarci pomisleke proti gospodarski konferenci Male antante. Bojijo se, da bi se morale romunske in jugoslovanske koncesije za češkoslovaško industrijo kupiti s kmetijskimi koncesijami. S svojimi ugovori, katere je poljedelski minister na zadnjem ministrskem svetu uveljavljal v precej ostrem tonu, so agrarci bistveno zavlekli že pripravljeno konfe-

renco. V zvezi z gospodarsko konferenco Male antante se je razpravljalo tudi o vprašanju ustanovitve posebnega zavoda za pospeševanje gospodarskih odnosov v Mali antanti. »Lidove Noviny« pišejo, da bi bili člani tega zavoda vodilne osebnosti trgovine, industrije in poljedelstva. Tak zavod bi lahko dajal pobude za zakonodajo in gospodarsko življenje vseh treh držav Male antante, priprave za ustanovitev takega zavoda pa ne bi smele trajati predolgo, kakor se je to zgodilo svoječasnno za orientalski in slovanski zavod.

Secesijska vojna v Mehiki

Guverner države Sonora, ki spada med najvažnejše mehiške zvezne države, Fausto Topete je poslal potem svojega zaupnika bivšega župana mesta Mehike, Sarachó-a predsedniku Gilu svoje zahteve, da morata eks-predsednik Calles in general Morones zapustiti državo Mehiko. To zahtevo je razumeti kot uvod k »mirnim pogajanjem«, ker se nahaja severna Mehika v boju s centralno vlado. Gil je zahtevo odklonil in odredil mobilizacijo zveznih čet.

Kakor poroča »Herald Tribune« se je s tem pričela v Mehiki secesijska vojna, ki ima mnogo sličnosti z nekdanjo severnoameriško. Glavni tabor mehiških secesionistov je v mestu Queretaro, kjer so se zbrali zastopniki šestih provinc; da sklenejo svojo avtonomistično deklaracijo. Pričakujejo, da bo ta konferenca napovedala vladi vojno in pričela z ofenzivo.

V nasprotju s prejšnjimi vstajami v južni Mehiki je sedanja severno-mehiška vstaja pod vodstvom Topete-a zelo dobro organizirana in bo privedla do prave vojne. Iz izjav Valenzuele, pravega duševnega voditelja vstaje, je jasno razvidno, da ni med njim in Callesom nobenega sporazuma in da hoče Valenzuela

versko svobodo za vse. Po mnenju Valenzuele si je Calles protidržavno delovanje katolikov kratkomalo izmislil.

Po poročilih Noyales (Arigona) ima general Manzo 10.000 mož pehote in 2500 mož konjenice. Med vstati se nahaja tudi general Coravea-Aguirre, katereinu se je pridružilo še 18 generalov. Večina teh služi prostovoljno na podrejenih mestih.

Voditelji katolikov opazujejo razvoj dogodkov še z vso rezervo. Dejstvo pa je, da se ni še nihče tako odkrito in odločno izjavil za versko svobodo ko Valenzuela, kar mu je vsekalor med katoliki pridobilo dosti simpatij.

Iz Mehiko-City poročajo, da duhovščina ni reagirala na ultimatum predsednika Gila, da se mora pustiti zaregistrirati, ker da jo bo vlada drugače smatrala za upornike. Vsa zadeva je bila sedaj izročena sv. Stolici, da ona da duhovščini potrebna navodila. Škof od Hihuahue, msgr. Quizar Valencia, ki je kot zaupnik ostalih škofov ostal v Mehiki, se je dal vpisati, da more vršiti svojo nalogo kot zastopnik vseh drugih.

Veliki snežni plazovi na progah

Ljubljana, 25. febr.

Nagla sprememba v temperaturi, ki je nastala v nedeljo, ravno na dan sv. Matije, in ki je povzročila, da se je sneg pričel hitro tajati, je imela za posledico tudi to, da so se pričele ogromne množice tajajočega se snega valiti s strmih pobočij v doline. Najbolj neugodno je vplivalo to na proge, ki jih je na nekaterih mestih zasul tajajoči se sneg. Promet je bil v nedeljo in včeraj v ponedeljek na več krajih za nekaj ur prekinjen. O plavozvih, ki so se vsuli v nedeljo na proge, je poročal že včerajšnji »Slovenski list« in bomo njegovo poročilo navedli le v kratki, izpopolnjeni obliki.

Enajst plazov pri Zalogu.

Kakor je »Slovenec« že pred dnevi napovedal, je bilo ob nastopu južnega vremena prav resno pričakovati plazov. Že v nedeljo popoldne, ob pol treh se je med postajama Lazem in Zalog, na znanem nevarnem mestu, kjer se je predlanski prevalila v jarek lokomotiva, udri na železniško progo prvi plaz. Komaj so delavci očistili tir, že se je vsul na progo drugi plaz in sledilo mu je do večera enajst plazov. Delavci so neprenehoma čistili progo, tako, da se je za silo posrečilo vzdržati promet vsaj na levem tiru. Od nedelje, od popoldne, pa do ponedeljka do 5 zjutraj se je med Zalogom in Lazami vršil promet le po enem tiru.

Med postajama Laško in Celje

sta dva plazova v nedeljo popoldne zasula vso progo. Na desnem tiru je pri čiščenju obtičala v snegu lokomotiva s snežnim plugom. Levi tir je bil kmalu očiščen, desni pa šele ob 8 zvečer.

Najhujše je bilo

med Savo in Zagorjem.

V divji soteski, ki vodi od ene postaje do druge, se je s strmega pobočja ob 8 zvečer vsulo na progo toliko snega, da je bil na tem delu proge prekinjen ves promet do 10 zvečer. V ponedeljek ob 4 zjutraj pa se je na tem delu proge vsul na tir

nov močan plaz,

ki je vnovič onemogočil promet za tri ure. En tir je bil za silo odkidan ob pol 8 zjutraj, drugi tir pa je bil odkidan šele sredi v poznih urah.

rešenega in kaj ter zakaj se čaka rešitve; pa ne bo dolgo treba čakati na točno vršenje dolžnosti. Seveda bi moral tudi nadzor nad načelniki, če ta ukaz izvršujejo biti brezobzirni in bi za slučaj neposlušnosti morale določene biti gotove, ne premile sankcije. Rad bi videl, če ne bi na ta način prav v kratkem prišlo do intenzivnega dela v državnih uradih!

Naša zakonodaja, kateri dragi parlamentarizem ni bil kos, se sedaj hitro in srečno izpopolnjuje in predno se gospod Erjavec še dobro zave, bodo neblage razmere, ki jih omenja on, odpravljene. Cemu bi naj se torej čakalo z ureditvijo uradniškega vprašanja? Seveda mora biti pri tem: salus reipublicae suprema lex. Proč z vsem sentimentalizmom! Uradništva je v nekaterih uradih absolutno preveč. Prišlo je v urade po zakonitih stopnicah strankarskopoliitične protekcije. Ono je ne samo breme državni blaginji, temveč — v slučajih, v katerih sploh v urade prihaja — tudi ostalim uradnikom v napotje. Tako uradništvo brez usmiljenja iz

Pričetek pogajanj z Bolgarsho

V Pirotu so se sestali naši in bolgarski delegati, da rešijo vprašanje o sigurnosti meje in določijo način, po katerem bi se reševali obmejni incidenti in spori. Po letu 1923. se je zgodilo prvič, da so se zopet sestali naši in bolgarski delegati in že ravno to dejstvo dokazuje, da je na obeh straneh v resnici precej dobre volje. Obenem pa se tudi že govori, da bi po ugodnem poteku pirotskih pogajanj moglo priti tudi do trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarsho. Bolgarski zunanji minister je celo že izjavil, da bo ta pogodba v jedru sklenjena že prihodnji mesec.

Vse to so razveseljevalni znaki, da smo v resnici na poti iskrenega zblizanja z Bolgarsho. Poleg vseh teh veselih znakov pa se v zadnjem času pojavljajo tudi neveseli. Do čim več jugoslovanski tisk brez izjeme iskreno pozdravlja zblizanje z Bolgarsho, pa del bolgarskega tiska odkrito nastopa proti vsakemu sporazumu in skuša preprečiti uspeh pirotske konference.

Ni težko uganiti vzroke, da nastopa del bolgarskega tiska proti sporazumu z bratskim jugoslovanskim narodom. Ker je čisto gotovo, da se more Bolgarsho samo s pomočjo močne Jugoslavije oprostiti iz svojega izoliranega položaja in voditi res samo svojo politiko, je delo proti sporazumu z Jugoslavijo le v tujem interesu. V interesu onih, ki žive od spora dveh po krvi bratskih narodov, ki se morajo bati sloge med balkanskimi narodi, ki uporabljajo zdaj eno, zdaj drugo balkansko državo, da hodi za tuj račun v žerjavico po kostanj. Vse to je tako jasno, da bo moralo prej ali slej dočeti zmagati tudi v bolgarski javnosti in zato bo postajalo zblizanje z Bolgarsho vedno aktualnejše in vedno intimnejše in čeprav ne bi imela pirotska konferenca takoj popoln uspeh.

Je pa še drug vzrok, ki goni gotov del bolgarskega tiska v boj proti sporazumu z Jugoslavijo. Ta vzrok izhaja od makedonstvujuših, ki bi morali skoraj likvidirati svojo organizacijo, če bi bil dosežen popoln sporazum z Jugoslavijo. Ali tudi ta vzrok za modernega Bolgara ne drži. Danes je že tako, da mora narod za narodom pokopati vse svoje revanšne misli. Niti močni Nemčiji ni preostalo nič drugega in morala je priznati zapadno mejo kot definitivno. Tudi mnogo slabšeji Bolgarski ne preostane nič drugega, ali pa bo veljala kot država, ki ogroža mir. Evropsko ljudstvo pa danes hoče mir in je zato proti vsakomur, ki bi ta mir motil. Ni pa države v Evropi, ki bi mogla brisirati evropsko mnenje, ker je to močnejše od vseh kanonov, kar je bilo dokazano že v svetovni vojni.

Mir je danes osnovna točka vse politike, in zato se morajo vsi spori rešiti spgurazumno. Tako tudi oni, ki se vladajo med nami in Bolgarsho! Vsak realen politik računa le z dejanskim stanjem, ta pa pravi, da je meja med Bolgarsho in Jugoslavijo definitivna. V ostrem nasprotju z realno politiko pa so sanje makedonstvujuših, če namreč upoštevamo le njih idealistične želje, in zato te sanje ne morejo prodrati, ampak bodo morale doživeti polom. Ravno tako pa mera doživeti polom vsak, ki bi na te sanje gradil svojo politiko. Pirotska pogajanja bodo kmalu pokazala, če vodi bolgarska vlada realno ali sanjavo politiko. V interesu bolgarskega naroda in vsega Balkana bi želeli, da bi zmagala realna politika, ker potem ne bi bilo samo doseženo zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarsho, temveč bi bila dana možnost, da bi pripadal Balkan samo balkanskim narodom. V tem pa je jamstvo, da bodo balkanski narodi res svobodni in v resnici gospodarji na svoji zemlji.

Novice z vsega sveta

Rim, 25. febr. (Tel. Slov.) Posebno sodišče v varstvo države je danes obsodilo Ladislava Čopa iz Lonjera pri Trstu na deset let ječe.

Rim, 25. febr. (Tel. Slov.) Državni sekretar Vatikana je razposlal danes vsem kardinalom, nuncijem in škofom besedilo konkordata in lateranskih pogodb strogo zaupno v osebno vednost.

Varšava, 25. febr. (Tel. Slov.) Poljska vlada je predložila sejmu zakonski načrt za starostno zavarovanje poljskih indust. delavcev.

Rim, 25. febr. (Tel. Slov.) »Osservatore Romano« poroča, da je bil 14. februarja v Parizu v Mehiki ustreljen pater David Maduro.

Milan, 25. febr. (Tel. Slov.) Apostolski nuncij v Nemčiji msgr. Pacelli bo te dni poročal papežu o stanju pogajanj za konkordat s Prusijo.

Bukarešt, 25. februarja. (Tel. Slov.) V nedeljo ponoči je na postaji Prahova pri Ploesti trčil brzdovlak ob osebni vlak, ki se je premikal na postaji pri čemer se je razbila lokomotiva in dva vagona brzdovlaka. Nevarno ranjenih je bilo 9 železničarjev.

Praga, 25. febr. (Tel. Slov.) Albanca Vučitrna so danes epustili iz zapor, ker so zdravniki izdali mnenje, da je izvršil dejanje v duševni zmedenosti.

London, 25. febr. (Tel. Slov.) 13 angleških letal je prepeljalo v Pešavar vse pripadnike francoskega italijanskega in angleškega poslanstva v Kabul.

London, 25. febr. (Tel. Slov.) Letala so nad Kabulom trčila letake, da bo Aman Ulah po končanih mohamedanskih ramedanskih praznikih začel prodirati proti Kabul.

uradov! Naj se mu izplačajo odpravnine, ker je to po zakonu opravičeno. Ta izdatek bo vsekakor produktivnejši, ko sedanje izplačevanje službenih prejemkov, ker bo v veliki meri povečal udeleževanje drugih, upravi res potrebnih uradnikov. Če se potem k tako pridobljenim prihrankom pridoda še neka vsota, lahko bo službene prejemke na pravo številko reduciranega državnega uradništva zvišati tako, da bo država lahko z vsem avtoritativnim naglaškom zahtevala od svojih uradnikov absolutno poštenje in da bo mogla brez ozira na desno in levo čistiti njihove vrste od nevednikov.

V polni meri pritrjujem besedam Z-a v »Slovenskem Listu«, da »je vsako povišanje uradniških plač dejansko povišanje slovenskega premoženja in da »ureditev uradniškega vprašanja pomeni naravnost vstajenje slovenske knjige in prospanje vse naše kulture«. — Ne ovirajmo torej sami tistih, ki imajo dobro voljo, da tudi to važno vprašanje privedo do srečne in kar najprejše rešitve!